

Látogatás Írország miniszterelnökénél.

De Valéra nyilatkozata a magyar nemzet sorsáról.

London, július. Eámon De Valéra, az Ir Szabad Állam jelenlegi miniszterelnöke, az ir nemzet egyik hőse is. Dublinbe megérkezve, azonnal jelentkeztem a Government Building-ben Mr. Shán ÓCuiv-nél, a miniszterelnökségi sajtófőnökénél, hogy eszközöljön ki számomra egy rövid kihallgatást. A sajtófőnök igazi „magyaros” vendégszeretettel fogadott és személyesen kísért át a közeli parlamentbe, ahol a miniszterelnök éppen nagy beszédet tartott.

Mr. Walsh, a külügyi államtitkár az elnök beszéde után hozzám jött és közölte velem, hogy a miniszterelnök három órákor fogad.

Írország jelenlegi helyzete talán a legbonyolultabb az egész világon, így hát rövid felvilágosítást kértem Mr. ÓCuiv-től a mai ir állapotokra vonatkozólag.

A háború alatt, 1916-ban, az ir népfelkelők felázadtak az angol uralom ellen. A Központi Hatalmak, főként Németország részéről bátorítást és anyagi segítséget is kaptak az Irish Volunteer-ek. A lázadást kétheti keserves harc után (Dublinban és néhány vidéki városban) leverték az angolok, de a tizenhat ir népfelkelővezér kivégzése felrázta az ir fajt kábultságából, megteremtette a nyelv s a régi hagyományok reneszánszát és azt az ellenállhatatlan, nagy mozgalmat, mely — kétesztendő kemény harc után — az 1921-es londoni békekötést eredményezte.

A Sinn-Fein-mozgalom megalapítója Griffith Arthur volt, aki történelmi pamfletjében (in his historic pamphlet...) ahogy később az elnök is mondta) Magyarországot állította az ir nemzet elé mintaképül. „The Hungarian Resurrection” (A Magyar Szabadságharc) volt híres — s egy egész kis könyvet kitevő — rópiratának címe, ami azt eredményezte, hogy az új ir alkotmányban a régi magyar alkotmány lett alapköve.

Ugy De Valéra elnök, mint Cosgrave, a volt államfő résztvettek az 1916-i felkelésben és a Brit Hadi-törvényszék mindkettőjüket halálra ítélte. Griffith béketárgyalásai következtében a lalásos ítéletet életfogytiglani börtönrre változtatták. De Valérán különben sem lehetett az ítéletet végrehajtani, mert amerikai állampolgár volt; Cosgrave pedig hosszú évekig tartó rabság után egy általános amnesztia alkalmával kiszabadult.

Cosgrave jelenleg az ellenzék vezére és a parlamentben szemben ül az ir szabadság „apostola”-val, akivel különben — annak ellenére, hogy mindkettőjüket közös szabadságharcuk miatt ítélték halálra — a későbbi polgárháború idején ellenségeként állott szemben. Mondom, nagyon bonyolult ez az ir politika. Cosgrave nem a teljes elszakadás híve és az Ir Szabadállamban is az Angliához sokkal hívebb Észak-Írország politikáját akarja követni. Egy 1920-ban hozott brit parlamenti határozat ugyanis Írországot két részre osztotta, úgyhogy, pártkülönbség nélkül, jelenleg minden ir hazafi vágya az, hogy országuk végre egységes legyen. De Valéra, Cosgrave-ell ellentétben, Írország teljes területi integritásáért és szuveren függetlenségéért harcol. Ha szabad a közel jövőre nézve jóslatokba bocsátkoznom, a dublini polgármestertől (!), de főképpen angol politikusoktól azt hallottam, hogy az ellenállhatatlanul közeledő új választások egy-két éven belül ismét Cosgrave-et ültetik a miniszterelnöki székbe. Amire mi viszont csak Sokrates híres mondásával válaszolhatunk: „... hogy melyik jobb dolog a kettő közül, nem tudja senki, csak az Isten”.

Pontban 3 órákor Walsh külügyi államtitkár bevezetett az elnök dolgozószobájába, aki a legnagyobb szívélyességgel és közvetlenséggel fogadott. Eámon De Valérának (apai részről spanyol származású) négy doktorátusa van, a papit is beleértve. Egész lényéről energia és meg nem alkuvás sugárzik. Ha történetesen Olaszországban születik, második Duce lett volna belőle. Különben egyetlen miniszterelnöke a világnak, akinek külügyminisztériumi titkárnője: Miss Gertie Cullen tökéletesen beszél magyarul. (A háború alatt hét esztendeig élt Magyarországon és ez az idő legszebb emlékei közé tartozik.)

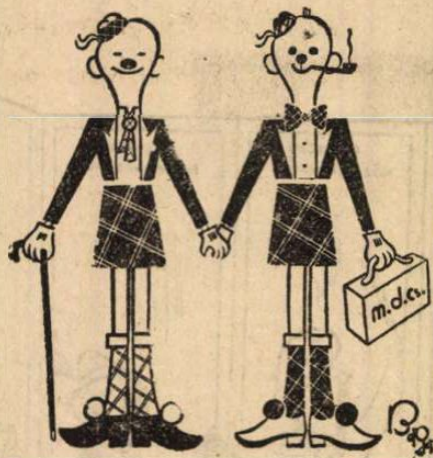
Adtam az elnöknek a „Pesti Hírlap” „Europe at the Parting of the Ways — War or Peace” című könyvét dr. Légrády Ottó, a Pesti Hírlap főszerkesztőjének nevében, amit a legnagyobb örömmel fogadott; valamint az általam angolra fordított „Modern Magyar Lyrics” magyar anthológia egy példányát.

Megígérte, hogy néhány nap múlva, mielőst a parlamenti ülészakknak vége lesz (tizenhét órát dolgozik naponta), gondosan áttanulmányozza a „Pesti Hírlap” könyvet; azután megkért, hogy beszéljek a jelenlegi magyar helyzetről. Ugy vettem észre azonban, hogy nagyszerűen van tájékozva mindennről és kifejezést is adtam előlötti csodálkozásomnak.

„Mindig figyelemmel kísérem a lovagias és szabadságszerető magyar nemzet sorsát, — mondta a végén elgondolkozva, — hiszen az Ir Szabad Államnak tulajdonképpen a magyar alkotmány az alapja. Hit, kitartás és munka, ez az a három dolog, amit tiszta szíveimből kívánok a sokat szenvedett magyar nemzetnek és tántoríthatatlan bizalmat egy jobb jövőben. A szép könyvet még egyszer nagyon köszönöm és kérem, mondja meg Légrády főszerkesztőnek, hogy gondosan át fogom tanulmányozni.”

Ezután az ir nyelvre s az ir állapotokra térünk át, majd egy félóra múlva, amikor az ellenzék beszéde következett a Dail-ban, Eámon De Valéra szívélyes kézsorítással bucsuzott el és még egyszer megkért, hogy őszinte nagyrabecsülését adjam át a magyar nemzetnek.

Dr. Balogh Barna.

Megérkezünk!

A nyári vásár alatt a Divatcsarnok kirakataiban eredeti vicceinkkel fogjuk Budapestet szórakoztatni.

Skátok

DIVATCSARNOK

Rákóczi út 72-74.

Turkesztáni zendülők elrabolták Sven Hedint és expedíciójának tagjait.

Később állítólag szabadonbocsátották őket.

Párizs, jul. 12. (A Pesti Hírlap tudósítójának távirata.) Amerikai és angol forrásból az utóbbi napokban azt jelentették, hogy Sven Hedint, a híres svéd Ázsia-utazó, aki jelenleg az Európa és Ázsia között közlekedő régi selyemkaravánok útjait kutatja, elfogták kínai rablók. Ezt a hírt most megerősíti a Petit Parisien pekingi tudósítója, aki a következőket jelenti: Dr. Norin, a Sven Hedin-vezette expedíció pekingi képviselője táviratot kapott Anchlíből E szerint Sven Hedint expedíciójának valamennyi tagjával, négy európaival, továbbá három mongollal és három kínával együtt elrabolták. Pekingben azt hiszik, hogy a turkesztáni zendülők Matt-Szun-Ying mohamedán tábornok párthiveiből

kerültek ki. A tábornok nemrég föllázadt a nankingi kormány ellen. Sven Hedint és társait podgyászokkal és gépkocsijukkal Aksu felé vitték a rablók. (Sz.)

Peking, jul. 12. Kaszgarból eddig meg nem erősített hírek érkeztek a Sven Hedin-expedíció sorsáról. Eszerint itteni politikai körökben kijelentették, hogy Matt-Szun-Ying felkelővezér, miután meggyőződött az expedíció tisztán tudományos céljáról, elrendelte a kutató-társaság tagjainak szabadon bocsátását.

Két kaszgarai kínai kereskedő, Matt-Szun-Ying barátai, elutaztak a tábornokhoz, hogy ha még szükség lenne rá, igyekezzenek őt rávenni a kutató-társaság szabadonbocsátására.

NAPI HIREK.

— **Bolgár újságírók Budapesten.** Csütörtökön délután huszonnégy tagból álló bolgár újságírócsoporthoz érkezett Budapestre. A csoport vezetője dr. G. Eremoff, a „Világ és Tudomány” című lap főszerkesztője, akit felesége is elkísért a magyarországi tanulmányútra. A csoport többi tagjai: Stepan Peikoff, T. Peikova, A. Spasoff, Néophite Csakoff, Christo Karaman Gyuloff, Dobri Csolakoff, Kristo Csolcsseff, D. B. Mitoff, Dimitri Nikoloff, Filip Csipeff, Dimitri Gopodinkin, Dora Pavlova, Aleksandra Monegyikova, Asszen Golemanoff, G. Cservenkov, dr. Boris Kalepcsi, D. Bojkoff, Lobromir Csilingiroff és Lubomir Mihailoff. A bolgár vendégeket a külügyminisztérium sajtó- és pályaudvaron, valamint Andreff bolgár ügyvivő és Czvetkoff dragomán. A vendégek a pályaudvarról a Gellért-szállodában levő szállásukra hajtatnak. A bolgár újságírók hétfőig maradnak Magyarországon és ittartózkodásuk ideje alatt megtekintik a város nevezetességeit, különösen a fürdőket, valamint az anya-, csecsemő- és gyermekvédelmi berendezéseket, melyek kiválóan érdeklik a csoport néhány tagját. Szombaton a bolgárok autókaron, melyet a külügyminisztérium bocsát rendelkezésükre, meglátogatják a Balatont is. Pénteken este felkeresik a Pesti Hírlap modern nyomdáját és szerkesztőségét, amelyet tanulmányozni óhajtanak.

— **Apponyi-emléktábla Genfben.** A genfi Hungaria Magyar Egyesület elhatározta, hogy gróf Apponyi Albert emlékének megörökítésére emléktáblát állít fel.

— **A portugál köztársasági elnök felesége és két gyermekének gépkocsiszerecséltessége.** Liszabonból jelenti a Pesti Hírlap tudósítója: Carmona portugál köztársasági elnök felesége leányával és fiával együtt gépkocsira indult. A köztársasági elnök felesége a kocsit maga vezette és teljes erővel belerohant egy másik kocsi. Carmona a fején súlyosan megsebesült, két gyermeke csak könnyebben sérült meg. (Sz.)

— **Gömbös Gyula dispolgársága.** Hercegszántó község közgyűlése dispolgárává választotta Gömbös Gyula miniszterelnököt.

— **Kinevezések az állami számvevőszéknél.** A legfőbb állami számvevőszék elnöke dr. Csiba János és dr. Fodor Rezső legfőbb állami számvevőszéki titkári címmel és jellel felruházott segédtitkárokat legfőbb állami számvevőszéki titkárokká, dr. Dósa János pénzügyi segédtitkár pedig a VIII. fizetési osztályba ideiglenes minőségű legfőbb állami számvevőszéki segédtitkárrá nevezte ki.

— **A kormányzóné nyomorenyhító mozgalma.** Horthy Miklósné nyomorenyhító mozgalma július 12-én a következő adományok érkeztek: Budai Szent Imre kollégium 200 pengő. Török László Budapest 20 pengő. Fridrich Gézáné 5 pengő. Nyáry Teréz 1 pengő. — Természetbeni adományok: Az Ést utján 1 darab leánykaru, 1 sapka, 1 ing, 1 pár zokni.

— **Uj egyetemi magántanárok.** A kultuszminiszter dr. Bálint Sándor egyetemi tanársegédnek a szegedi egyetem bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi karán, továbbá dr. Balás P. Elemér miniszteri tanácsosi címmel és jellel felruházott igazságügyminiszteri osztálytanácsosnak egyetemi magántanárként történt kinevezését tudomásul vette és őket megerősítette.

— **A birodalmi törvényszék döntése az árjak és nem árjak között történt házasságok felbontásáról.** Lipcséből jelentik: A birodalmi törvényszék a polgári törvénykönyv 13. cikke értelmében a következő alapvető döntést hirdette ki az árjak és nemárjak közötti vegyes házasságok felbontása tekintetében: az ilyen vegyesházasság ellen csak akkor lehet bontási kérelmet beadni, ha a házasság költésekor az egyik házasságkötő fél előtt nem volt ismeretes a másik félnek a zsidó fajhoz való tartozása.

— **MacDonald elindult Kanadába.** Londonból jelentik: MacDonald szertán Lossiemouthból Északírországra repült, ahol meglátogatta birtokán lord Londonderry légügyi minisztert. Csütörtökön a miniszterelnök a Richmond hercegő gőzösre szállt, hogy Kanadába utazzék, ahol három hónapos szabadsága legnagyobb részét tölti majd.

— **A litván repülőraj pénteken este fél hat óra** kor érkezik Prágából a mátyásföldi repülőterre, ahol ünnepélyesen fogadják. A repülők a megérkezés után megkoszorúzzák a hősök emlékkövét.

— **Fürdés közben a Dunába** tult. B. Cserekye Julianna 11 éves tahiófalui kisleány, fürdés közben a Dunába fulladt. Holttestét az ár elsodorta.

— **Megölte a ciángáz.** A Röck Szilárd-utca 22. számú ház egyik lakásában csütörtökön reggel holtan találták a lakás főbérletjét, Molnár Sándorné 56 éves varrónőt. Kiderült, hogy ciángázás után a még ki nem szellőzőt lakásba figyelmeztetés ellenére beköltözött és álmában ölte meg a mérges gáz.

— **Angol halászok panasza a norvég hatóságok ellen.** Londonból jelentik: A hulli halász-céh küldöttsége panaszt tett Eden lord főpecsétörné, hogy a norvég hatóságok sokszor zavarják az angol halászkat, bár ezek a három mérföldes övön kívül tartózkodnak és akárhányszor ágyunaszádok fel is tartóztatják őket. Eden közölte a küldöttséggel, hogy Oslóban nagyon erőlyesen tiltakoztak ez ellen. Ha a válassz kedvezőtlen lesz, az angol kormány az angol halászgözösök védelmére kénytelen angol hadihajókat kiküldeni. — A norvég kormány válaszolt az angol halászat érdekében hozzáintézett jegyzékre. A válasz nyomában továbbították Londonba.

— **Beiratkozás a debreceni nyári egyetemre.** A Debreceni Tisza István Tudományegyetem augusztus 1-től 20-ig nyári egyetemi tanfolyamot tart, részben a tanulni és pihenni vágyó magyar intelligencia részére, részben pedig a magyarság iránt érdeklődő idegenek számára. A Nyári Egyetemen kiváló magyar és külföldi tudósok tartanak előadásokat magyar, német, olasz, francia és angol nyelven. Az előadásokat 8-tól 10-ig és d. u. 5-től 7-ig tartják, hogy a hallgatóknak legyen ideje az új városi strandon való fürdőzésre és sportolásra is. Felvilágosítást a titkárság ad. Debrecen, 10. Nyári Egyetem.